

GEAVADAT

Válmmašteaddjit luobahit friijagáhppáliid njealjátoassejahkásaččat (oddajagi-, cuoŋo-, suoidne- ja golggotmánus). Sáddehusaide laktojuvvo sáddenlogahallan, mas oidno

- luobaheaddji oktavuohtheadiedut
- sáddehusa sisdoallu: buktagiid namma, dahkki ja olggosaddi sihke almmustuvvanjahki ja vejolaš preanttusdieđut
- luobahuvvon stuhkkamearit, jus dat leat unnit go á 6 st.
- beaivemearri ja luobaheaddji vuolláičálus

Friijagáhppálsáddehusat doaimmahuvvojit čujuhussii

Suomen saamelainen erikoiskirjasto
Lapin maakuntakirjasto /Lappi-osasto
Jorma Eton tie 6
FIN - 96100 Rovaniemi
Tel* 358 – (0) 16-322-2466
Fax* 358 - (0) 16-322 2019
<http://www.rovaniemi.fi/saamelaiskirjasto>

dahje

Kansalliskirjasto
Vapaakappalepalvelut
Čujuhus
PL 26 (Teollisuuskatu 23)
00014 Helsingin yliopisto
(09) 191 44321 rávven
(09) 191 44316 av-materiaála
Fákssa (09) 191 44341
<http://www.kansalliskirjasto.fi/julkaisuala/vapaakappaleet/index.htm>

SÄÄ' MĶIÖLLSÄŽ KULTTUURPREEDDAN RUÖKKMÖŠ

Lää' ddjännam sää'm spesialke' rjjpörtt da Meerke' rjjpörtt öhttsažtuájast

Dommjännmla čōōdtempuu' ttōōzz noormōōžžin liä Lää' ddjännmest pá' jjeel 300-ekksa ä' rbbvuōđ. Noorrámtuájast va' sttad Meerke' rjjpörtt da noorrámtuái tuáimmuužž jaádtááll máau' stemku' skklää' kkk.

Sää' mĳiōllsa aunnstōōzz noormest da ruōkkmest Meerke' rjjpörtt vuāžž tuárjeemvie' kkk Sää' mjānnam mādđká' ddke' rjjpōōrttāst āārrai Lää' ddjānnam sää' m spesialke' rjjpōōrttāst. Sää' mjānnam mādđká' ddke' rjjpōōrtt ha' ŋkkad da āānn ruōkkee' l da vuāžžāmnalla sää' mĳiōllsa da sää' mid kuōskki ke' rjjlažvuōđ da jee' res aunnstōs norldōōgg.

Sää' mjānnam mādđká' ddke' rjjpōōrtt vä' ldd čōōdteejin da valmšteejin vuāstta sää' mĳiōllsaid kee' rjid, lōōstid da jee' res teāddouddsid da jjiōnnruōklmid, da tāin vuāstta valddum aunnstōōzzin oudd ouddās aunnstōskuu' skid Meerke' rjjpō' rtte da jānnam jee' res máau' stemku' skk'ke' rjjpōōrtid. U' ccāā' bleknallšem da occnjaš leāvvnemvue' kksaž aunnstōs lij aaiabās vuōrddum. Juō' kkk teāddouddsest tuāivat jeerab aunnstōskuu' skid (ouddōōzzi mie' ldd á 6-1).

SÄMIKIELÄLÄŠ KULTTUURÄRBIVYEVI VUORKKIM

Suomā sämmilāš spesiaalkirjerááju já Aalmuglāškirjerááju ohtsāšpargoost

Päikkieennāmlāš almostittempeyvittās nurāmist láá Suomāst paijeel 300-ihásiih ärbivyevih. Tooimāst västid Aalmuglāškirjerááju já tooimā stivree rjjāpittālahā.

Sämikielälāš amnāstuv nurāmist já vuorkkiimist finnee Aalmuglāškirjerááju torjuu Laapi eennākoddekirjeráájust tuāimee Suomā sämmilāš spesiaalkirjeráájust. Laapi eennākoddekirjerááju hāáhā já alnetuālā sämikielälāš já sämmilāšāmnāslāš kirjälāšvuōđā já eres amnāstuv čuāgālduv.

Laapi eennākoddekirjerááju vāldā vuāstā almostittein já valmāštejein sämikielälāš kiirjijđ, loostāid já eres teddilempyevittāsāid sehe jienāvuārhiid, main tot sirdā rjjāpittāid Aalmuglāškirjeráájun já Suomā eres rjjāpittākirjeráájooid. Ucessiāhā já uccāāvijđānām amnāstāh lii eromāš pyeripuāttām. Jieškote-uv teddilempyevittāsāst tuāivojeh maangah pitāh (māhđulāšvuōđāi mielđ ā 6-1).

SÁMEGIELAT KULTURÁRBBIMET VURKEN

SÁMEGIELAT KULTURÁRBIMET VURKEN Suoma sápmelaš sierragirjerádju ja riikkagirjerádju ovttasbarggus

Ruovttueatnama olggosaddinbuvttadeami čoaggimis Suomas leat badjel 300-jahkásaš árbevierut. Doaimma ovddasvástádus lea Riikkagirjerájus ja friijagáhppálláhka stivre doaimma.

Sámegiela materiála čoaggimis ja vurdemis Riikkagirjerádju oázžu doarjaga Lappi eanagoddegirjerájus, mas lea Suoma sámi sierragirjerádjun guovddáš sajádat Suomas ja Suoma rájáid olggobealde almmustahhton sápmelaš kulturárbbi seailluheamis ja geavahussii buktimis. Lappi eanagoddegirjerádju skáhppo ja bajásdoallá sámegiela ja sámefáttát girjjálašvuoda ja eará materiála čoakkáldaga. Eanagoddegirjerádju lea okta oassi Davvikalohta, Barensta ja ártalaš guovlluid ovttasbargofierpmádagas. Girjerádjo- ja diehtobálvalusdoaimma lassan dan doaimmaide gullá sámegiela ja -kultuvrra ovddideapmi Suomas.

Riikkagirjerájus ja Lappi eanagoddegirjerájus ovttasbargguin geahččalit dievasmahttit Riikkagirjerádju friijagáhppálin ožžojuvvon materiála čoakkáldaga arenomážit sámegiela materiála dáfus. Seammas geahččalit skáhppot sápmelaš sierragirjerájus kundáriid atnui nu viiddis materiála go vejolaš.

Lappi eanagoddegirjerádju váldá olggosaddiin ja ráhkadeaddjiin vuostá sámegiela girjjiid, bláđiid ja eará prentenbuktagiid sihke jietnabáddemiid, ja dasto viidáseappot sirdá gáhppáliid Riikkagirjerádju ja riikkamet eará friijagáhppálgi rjerájuid. Smávvalunddot ja uhcaleavvanviidosas materiála lea arenomáš buresbohtán. Gudege prentenbuktagis sávvat moanaid stuhkaid (vejolašvuodaid mielde á 6-1). Materiála bivdit sáddet čujuhussii:

DIEHTOČASKKÁSTAT: Riikkagirjerádju ja friijagáhppálvuoigatvuohta

Riikkagirjerájus doaimmaide gullá oppa suomelaš olggosaddinbuvttadeami čoaggin ja bissovaš seailluheapmi. Doaimma vuoddu lea friijagáhppállágas (420/80) ja -ásahas (774/80), maid mielde materiála čoggo Riikkagirjerájus olis maiddái riikkamet guđa eará friijagáhppálgirjerádju.

Friijagáhppállága ulbmilin lea:

- kulturárbbi seailluheapmi: Friijagáhppálčoakkáldagaim seaillu maiddái dakkár materiála, mii muđuid jávká lávddus johtilit ja man eará girjerájut eai vurke.
- materiála logahallamii bidjan ja statistihkaid dahkan: Olggosaddinbuvttadeami dieđut vurkejuvvojit Suoma nášuvnnabibliografija Fennica- ja Viola-dáhtavuoduide. Čoggojumi vuodul gárvvistuvvojit jahkásaččat statistihkat, mat govvejit ruovttueatnama olggosaddinbuvttadeami.
- Prentosa buktin dutkamuša geavahussii: Friijagáhppálin ožžojuvvon materiála lea dutkiid ja eará diehtoáŋgiriid geavahas, vaikke dahkkivuogadagat dahket muhtun ráddjehusaid geavaheapmai.

MII ČOGGOJUVVO

Friijagáhppállága ollái gullá buot almmolaččat lebbejuvvon materiála smávva spiehkastagaim. Buktaga fáddábire, sturrod, oanehisáigásaš áigeuovdilvuohta dahje prentosa gáržodat dahje viidodat eai váikkut dán áššái. Luobahangeatnegasvuohta guoská maiddái jietna- ja govvabáddemiid, jus prentosa lea ráhkadan unnimustá 50 stuhka.

Luobahanvulosas materiálat leat (á 6 st.)

- girjijt (maiddái odđa prentosat)
- áigečállagat, bargoveahkabláđit, máinnusbláđit, organisašuvnnaid lahttodieđáhusat jna.
- doaibmamaitalusat ja jahkegirjijt
- kárttat, nuohhteprentosat
- virgeoapmahaččaid ja stuorra organisašuvnnaid ráva- ja johtučállosat, almmolaš bargojoavkomui ttuhančállagat ja doaibmaplánat
- gielddaid prentosat: gieldamaitalusat, gielmaplánat, sajádatlávát, njuolggadusat, diehihančállosat jna.
- máidnosat, buvttadieđihančállosat, haddelistut, geavahanrávvagat
- čoahkkimiidda, earálgan dilálašvuodaide, čájáhusaide, gilvvohallamiidda ja válgaide gullevaš prentosat: prográmmat, bovdehuskoarttat, dieđihančállosat, plakáhtat
- telefonkatalogat, áigetávvalat, kaleandarát ja almmenáhkit
- govvamateriála: plakáhtat, poastakoarttat, málengirjijt, dáiddakopijiat ja exlibrisat

ja (á 2 st)

- aviissat, mat almmustuvvet ainjuo oktii vahkus
- jietna- ja govvabáttit: buot unnimustá 50 stuhka máŋgejuvvon jietnaskierrut, kasehtat, diat, sáhcoprojektorcuoccat, filbmakoarttat ja mikrofilmimat.

MAID II DÁRBBAŠ LUOBAHIT? FRIIJAGÁHPPÁLMATERIÁLAI EAI GULA

- prentenbuktagiid, maid diehtosisdoallu dahje govaláš sisdoallu lea uhcci; omd. fitnankoarttat, skovit, reivebáhpárat, biergasiid báhkkenmateriála, etikehtat jed.
- fitnodagaid dahje organisašuvnnaid dušše iežas atnui máŋgejuvvon dahje kopierejuvvon materiála, mii ii leat oázžumis olggobealde, omd. bargojoavkomuittuhančállagat, áššelisttut beavdegirjijt dahje siskkáldas skuvlenmateriála.
- čoakkisčállagiin ráhkaduvvon materiála

Friijagáhppállága mielde luobahangeatnegasvuohta gullá

- buktaga válmmašteaddjái, dábálaččat prentehakkii, máŋgejeaddjái dahje skierroráhkadeaddjái. Jus olggosaddi ráhkada buktagiidis ieš, de dat maiddái lea luobahangeatnegas.
- goasttideaddjái dahje importevrii, jus buktagat leat válmmaštuvvon olgoriikkain muhto oavvilduvvon lebbejuvnot válđoáššis Suomas, dahje
- goasttideaddjái ja olggosaddái, go máŋggain preantustiippain boahhti oppalašvuodas leat máŋggat válmmašteaddjit (omd. oahpahuspakehtat ja eará máŋgamediat).